

Information

Styrelsen 2022-06-20

Elnätkapacitet i Göteborg

Handläggare: Lars Bern, gruppchef Fordon & Transporter

Telefon: 031-367 61 24

E-post: lars.bern@businessregion.se

Elnätkapacitet i Göteborg

Sammanfattning

I Göteborgs Stads budget för 2022 har BRG följande uppdrag:

Business Region Göteborg får i uppdrag att, tillsammans med Göteborg Energi, arbeta för att påverka staten att utöka elnätkapaciteten i Göteborg.

Efterfrågan på kraftförsörjning från etableringar, omställning av industri och transportsystem samt stadsutveckling bedöms som en kritisk faktor där effektbehovet dubblas till 2035 från dagens 850 MW till 1700 MW. Om Göteborgsregionen inte kan tillgodose behoven riskeras såväl nyetableringar som industriell omställning och hållbar utveckling.

Den initiala analysen tillsammans med Göteborg Energi pekade på systemperspektivet där Göteborg är beroende av region- och stamnät som föder in till det lokala distributionsnätet som hanteras Göteborg Energi Nät AB. Angreppssättet har därmed varit att både förankra frågan regionalt i Göteborgsregionen/Västra Götaland och kraftsamla en västsvensk uppställning och ett västsvenskt budskap till den nationella nivån – mer effekt till Västsverige möjliggör en hållbar omställning av Sveriges största industrier, högförädlade produkter genererar exportintäkter och ett industrijobb i Västsverige genererar 1,5 jobb till i övriga Sverige.

Aktiviteter under våren har genomförts ända från den lokala nivån med kommundialoger inom GR till den nationella nivån med frukostseminarium i Riksdagen. Planer för resterande 2022 innefattar bl.a. Almedalen, Frihamnsdagarna och uppföljning i Riksdagen.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

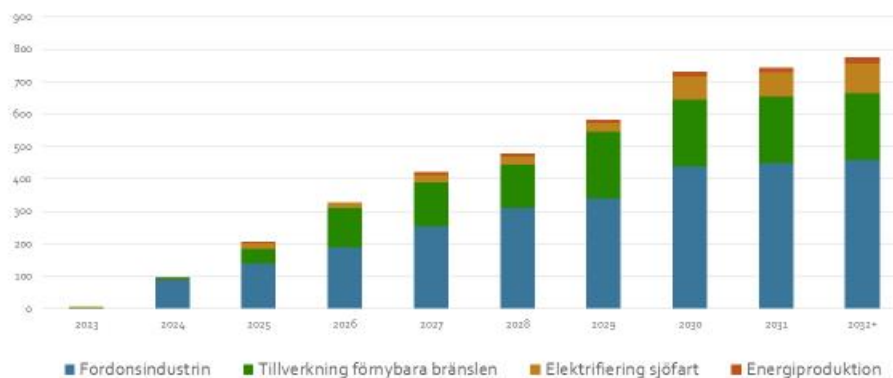

Bedömning ur hållbarhetsdimensioner

Ökad försörjning av el till Göteborgsregionen är en förutsättning för att kunna producera hållbara lösningar, ersätta fossila strömmar till industrier med förnybar el, elektrifiera transportsystemet och bibehålla takten i stadsutvecklingen. Northvolt och Volvo Cars batterifabrik behöver, fullt utbyggd, 200 MW vilket är närmare en fjärdedel av Göteborgs nuvarande maximala effektuttag på 850 MW.

Tillkommande effekt per år och segment bland våra sju största kunder (ackumulerat)

En del av Göteborgs Stad

Etableringen av batterifabrik och FoU-center skapar sysselsättning, attraherar fortsatta FoU-satsningar, leder till hållbara konkurrenskraftiga transportlösningar som minskar utsläpp och som genererar exportintäkter till regionen. Omställning av kemiindustrier med hjälp av förnybar el och grön vätgas kan skapa stora klimatvinster och även möjliggöra produktion av elektrobränslen till flyg- och sjötransporter. Elektrifiering av transporter i stadsmiljö skapar bättre luftkvalitet och minskat buller, vilket både förbättrar folkhälsan och möjliggör utveckling av mer attraktiva miljöer i stadsutvecklingen.

Ärendet

Informationsärende – avrapportering av arbete med uppdrag i Göteborgs Stads budget 2022:

Business Region Göteborg får i uppdrag att, tillsammans med Göteborg Energi, arbeta för att påverka staten att utöka elnätkapaciteten i Göteborg.

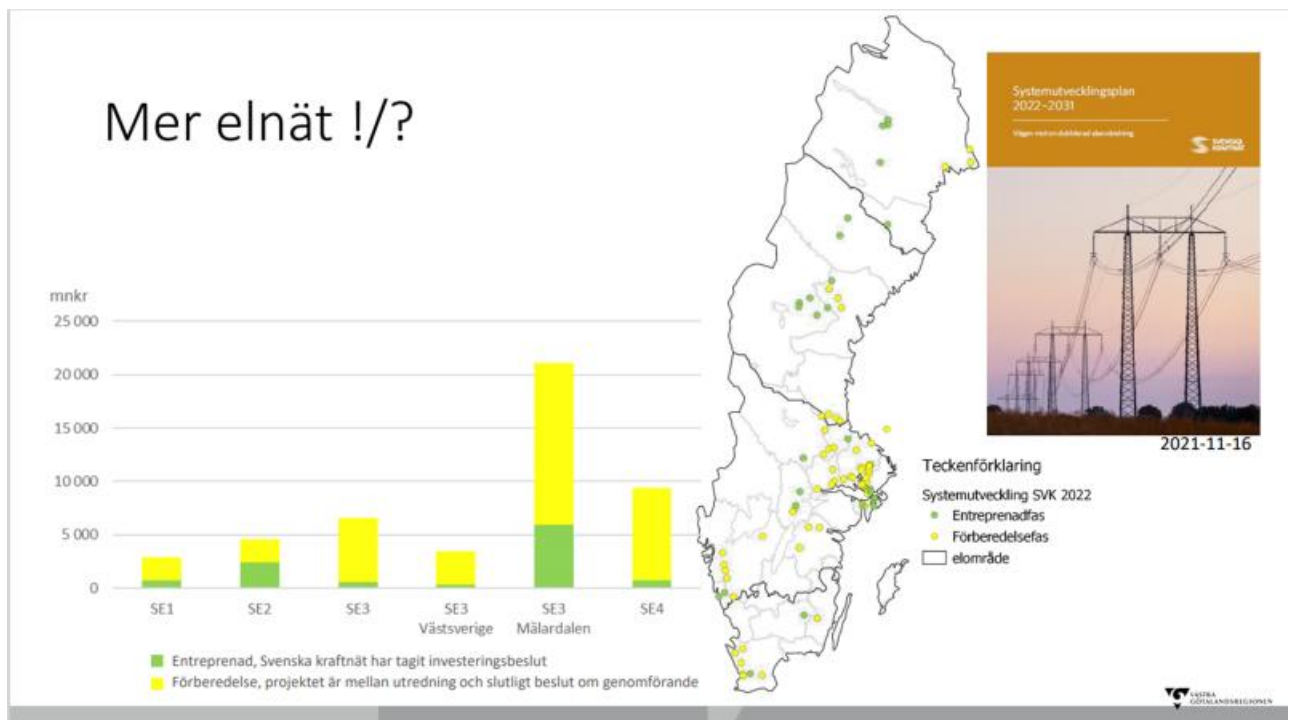
Nulägesanalys, beskrivning av ett par aktiviteter planer framåt samt identifierade utmaningar.

Beskrivning av ärendet

Kraftförsörjningen till Göteborg börjar närma sig en mer och mer akut situation där det, i likhet med Stockholmsregionen och Skåne, uppstår ökade risker att tvingas tacka nej till industrietableringar som har behov av leveranser av höga effekter och stora elmängder. Detta aktualiseras inte minst av att Göteborg valts som etableringsort för Northvolt och Volvo Cars gemensamma satsning på utveckling och produktion av batterier till Volvo Cars elektrifierade bilar. Deras effektbehov på 200 MW motsvarar ungefär en fjärdedel av Göteborgs samlade effektinmatning från överliggande region- och stamnät på 850 MW. Göteborg Energi har i dialog med sina sju största kunder sammantaget med behov från omställning av transportsystemet och stadsutveckling beräknat en trolig dubblering av effektbehovet till 2035. Redan på kort sikt inom 2022-2023 gör t.ex. Göteborgs Hamn en större omställning med laddinfrastruktur, produktion och tankning av vätgas för tunga fordon och ytterligare elanslutning vid kaj för angörande fartyg. Volvo Cars är ett exempel på en industriaktör med målsättning att 2030 bara erbjuda elektrifierade fordon och 2040 ha en klimatneutral verksamhet globalt. Andra fordonstillverkare följer i samma spår och även stora processindustrier tittar på omställning till fossilfria bränslen vilket skulle öka effektbehovet än mer. Det unika med omställningen i Göteborg och Västsverige är att man, förutom att minska sitt klimatavtryck, skapar högförädlade produkter som är konkurrenskraftiga på den internationella marknaden och därmed genererar exportintäkter till regionen och Sverige. Detta ger i sin tur ökad sysselsättning i industrisektorn som räknas i tusental och som med multiplikatoreffekt genererar ytterligare 1,5 jobb i Sverige.

Svenska Kraftnät är det statliga affärsverk som är systemansvarig myndighet för kraftsystemet i Sverige och som förvaltar och utvecklar

Sveriges transmissionsnät för el (stamnät). Myndigheten står inför en rad utmaningar då kraftbehovet ökat i många delar av Sverige och då lagstiftning och planprocesser i nuläget är väldigt utdragna i tidsåtgång. Sett till pågående systemutveckling med projekt i förberedelse- och entreprenadfas så är fördelningen till Västsverige långt efter t.ex. Mälardalen i elområde SE3. Göteborg Energi för en kontinuerlig dialog med Svenska Kraftnät och andra påverkare i frågan och en signal är att Svenska Kraftnät har etablerat ett regionalkontor i Göteborg med sikte på ca 100 anställda.

Aktiviteter

BRG har tillsammans med Göteborg Energi genomfört eller deltagit i ett antal aktiviteter och arrangemang med koppling till det aktuella uppdraget under våren och ytterligare är planerat under sommaren/hösten 2022:

- Dialog med GR-kommuner (löpande)
- Samtal med energiministern, 9 feb (GE på Handelskammaren)
- Västsveriges elutmaningar och havsbaserad vindkraft, 11 mars (GE på Handelskammaren)
- Besök av energiministern på Ryaverket, 3 maj (GE)

- Elektrifieringsdag i GR för politiker, tjänstepersoner, 20 maj (BRG, GE)
- Frukostseminarium Riksdagen, 1 juni (BRG, GE)
- Almedalen, juli
- Frihamnsdagarna, aug
- Riksdagen, okt-nov

Den 20 maj arrangerade BRG tillsammans GR en elektrifieringsdag med 60-talet deltagare från Göteborgsregionen – politiker, tjänstemän, näringslivschefer, vd:ar för kommunernas energibolag. Vid sidan av orienterande dragningar om utmaningar i Göteborgs och Västsveriges kraftsystem gavs inblickar i BRG:s arbete med elektrifiering av transportsystemet i Elektrifieringsuppdraget och Gothenburg Green City Zone. Utrymme fanns också för dialog i mindre grupper och diskussionerna berörde utmaningar som tidskrävande tillståndprocesser och om att det krävs regional samordning bland annat om hur man använder de regionala mark- och vattenområdena för att gynna tillväxten i regionen på bästa sätt. Det är tydligt att det behövs dialog på alla planeringsnivåer, från det lokala till det nationella. Framförhållning var ett annat nyckelord man lyfte fram, vare sig vi pratar om den lokala planeringen av laddinfrastruktur i en kommun till planeringen av jättekraftledningar som ska in och försörja stora omställningar av industrin.

Ny stamnätsledning möjliggör en fördubbling av elnätskapaciteten i Göteborgsregionen

 Göteborg Energi

En del av Göteborgs Stad

Utmaningarna är gemensamma, även om de ser lite olika ut för de olika kommunerna. Det framgick också tydligt hur man efterfrågar den gemensamma västsvenska rösten i nationella sammanhang och Göteborg är efterfrågad att ta täten i påverkansarbetet.

Den 1 juni anordnades ett frukostseminarium i Riksdagen med inbjudna riksdagsledamöter. Med på seminariet i Stockholm fanns representanter från Göteborg, näringslivet och akademien samt Västra Götalandsregionen, Göteborgs Hamn, Västsvenska Handelskammaren, Borealis och Skövde kommun. Vi förmedlade ett tydligt budskap till de närvarande riksdagsledamöterna; situationen är akut och de kan underlätta dialogen med de myndigheter de råder över, till exempel Svenska Kraftnät, Energimarknadsinspektionen, Försvarmakten och Vattenfall. Dessutom kan de möjliggöra en kompromissvilja i att få till effektivare processer för både tillstånd och överprövning samtidigt som de är demokratiska och rättssäkra där berörda får komma till tals. Det framkom även att ersättningsnivåer behöver ses över för kraftöverföring och kraftproduktion.

Den västsvenska elkraftsförsörjningen kommer även diskuteras på Almedalsveckan och Frihamnsdagarna. Dessutom planeras en uppföljning i riksdagen ske senare i år.

Utmaningar i uppdraget

Göteborg är beroende av sin omvärld. Kraftledningar och etableringar av vind- och solkraft utgör förutsättningar för att uppnå den kraftförsörjning som efterfrågas från näringslivet i vår region. Infrastrukturen och anläggningarna behöver ytor, de behöver anslutningar. Allt får inte plats i Göteborg, förutsättningarna är inte alltid de rätta just i Göteborg. Precis som vägar och järnvägar behövs kraftledningsgator in till Göteborg. Framförhållning, dialog och faktakunskap är vitala ingredienser i vårt gemensamma arbete framåt. Vi behöver vara samspelade i Västsverige, annars får vi tillbaka det i knät från den nationella nivån.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB